

Gradska knjižnica Nova Gradiška

Relkovićeva 4, Nova Gradiška

Tel/fax: 035/330-041

E-mail: gradskaknjiznicang@gmail.com

KLASA: 610-02/22-01/01

URBROJ: 2178/15-380-03/01-22-1

U Novoj Gradiški, 23. ožujka 2022. godine

SMJERNICE ZA IZGRADNJU I UPRAVLJANJE FONDOM

U GRADSKOJ KNJIŽNICI NOVA GRADIŠKA

SADRŽAJ

Uvod.....	3
1. Knjižnični fond Gradske knjižnice Nova Gradiška.....	4
1.1. Knjižnična građa.....	5
1.2. Standardi nabave knjižnične građe.....	5
2. Nabava knjižnične građe.....	6
2.1. Jezici.....	6
2.2. Načini nabave.....	7
2.3. Temelji za kupnju knjižnične građe.....	7
2.4. Kriteriji za nabavu knjižnične građe.....	7
3. Vrednovanje knjižnične građe.....	8
4. Izlučivanje i otpis knjižnične građe.....	8
5. Pristup građi.....	9
6. Zaključne napomene.....	9

Uvod

Gradska knjižnica Nova Gradiška (u daljnjem tekstu: *Knjižnica*) prema broju stanovnika područja grada Nove Gradiške iz 2021. (11.719), tj. podataka Državnog zavoda za statistiku, svrstava se u narodne knjižnice VI. tipa, među knjižnice koje pokrivaju područje od 10.001 do 20.000 stanovnika (Standard za narodne knjižnice u RH, NN 103/21.).

Knjižnica osigurava osnovne uvjete obrazovnih, kulturnih, informacijskih i društvenih potreba članova zajednice bez obzira na njihov spol, dob, nacionalnost, vjersko opredjeljenje, obrazovanje, radni status itd.

Fokus je na poticanju čitanja i pismenosti na tradicionalnim i suvremenim medijima, cjeloživotnom učenju djece, mladih i odraslih, korištenju suvremenom informacijsko-komunikacijskom tehnologijom, socijalnoj inkluziji ranjivih skupina građana i stvaranju adekvatnih prostornih i kadrovskih preduvjeta za društveno slojevitu knjižnicu 21. stoljeća. Informacijski, knjižnično-animacijski, kulturni i pedagoški rad s članovima i korisnicima Knjižnice odvija se u Odjelu za djecu, Odjelu za odrasle i Studijskom odjelu Odjela za odrasle.

Zadaća je Smjernica za izgradnju i upravljanje fondom utvrditi nabavnu politiku te osigurati da se kroz plansku i sustavnu nabavu, sukladno procjenama vrijednosti građe i korisničkim zahtjevima, korisnicima omogući ponuda aktualnih tema i naslova na različitim medijima i formatima, za sve dobne i druge skupine korisnika za potrebe kulturnog uzdizanja, informiranja, obrazovanja, znanstveno-istraživačkog rada, cjeloživotnog učenja i stjecanje informacijske pismenosti, zaposlenja, rekreacije i uživanja u životu uopće.

Smjernice za izgradnju i upravljanje fondom pomagalo su knjižničarima u:

- oblikovanju fonda
- smještaju knjižnične građe
- čuvanju i zaštiti knjižnične građe
- izlučivanju i otpisu knjižnične građe.

Svi poslovi nabave knjižnične građe i otpisa zastarjele, uništene i dotrajale građe rade se temeljem stručne procjene stručnog osoblja Knjižnice u skladu sa:

- Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/19.) koji je na snazi od 01.01.2020. godine
- Standardom za narodne knjižnice u RH (NN 103/21.)
- Pravilnikom o reviziji i otpisu (NN 21/02.)
- Pravilnikom o zaštiti knjižnične građe (52/05.)
- Pravilnikom o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u RH (NN 43/21.)
- IFLA-inim smjernicama za narodne knjižnice
- IFLA-inim i UNESCO-vim smjernicama za razvoj službi i usluga u narodnim knjižnicama
- Zakon o proračunu (NN 87/08., 136/12. i 15/15.)
- Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu (NN 124/14., 115/15., 87/16., 3/18., 126/19. i 108/20.)
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti (NN 139/10. i 111/18.)
- Sporazum o jedinstvenoj cijeni knjige (2007.)

Knjižnični fond Gradske knjižnice Nova Gradiška

Knjižnični fond Gradske knjižnice Nova Gradiška obuhvaća knjižničnu građu za sve dobne korisničke skupine, a formira se na osnovi *Standarda za narodne knjižnice u RH*, prema profilu i zahtjevima postojećih i potencijalnih korisnika.

1.1. Knjižnična građa

Knjižničnu građu narodne knjižnice, u skladu s člankom 3. Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/19.), čini svaki jezični, slikovni i zvučni dokument u analognom ili digitalnom obliku informacijskog, umjetničkog, obrazovnog, znanstvenog ili stručnog sadržaja, proizveden u više primjeraka i namijenjen javnosti, kao i rukopisi odnosno sva druga građa koju knjižnica posjeduje u svojem fondu i stavlja na raspolaganje korisnicima.

Cjelokupni fond knjižnične građe u narodnoj knjižnici mora biti aktualan, u njemu moraju biti zastupljena sva područja ljudskog znanja i stvaralaštva kako bi se zadovoljile potrebe korisnika svih dobi odnosno različitosti njihovih obrazovnih i kulturnih razina.

1.2. Standardi nabave knjižnične građe

Temeljem članka 18. Standarda za narodne knjižnice u RH (NN 103/21.) Knjižnica bi trebala imati fond od najmanje 2,5 sv. knjiga po broju stanovnika i 25 naslova serijskih publikacija. U odnosu na ukupan broj jedinica, knjižni fond narodne knjižnice u pravilu treba sadržavati **65% beletristike, 35% stručne, znanstvene i popularno-znanstvene literature, od koje najmanje 1% čini referentna građa** (Standard za narodne knjižnice u RH, NN 103/21., članak 19.).

Posebnu pažnju u nabavi posvećujemo izgradnji **Zavičajne zbirke** koja je smještena u posebnoj, ostakljenoj vitrini te obuhvaća:

- publikacije objavljene na području grada Nove Gradiške (Nova Gradiška i zapadni dio te istočni uz granicu s Novom Kapelom Brodsko-posavske županije)
- publikacije autora koji su rođeni ili su djelovali na području grada Nova Gradiška, a mogu biti objavljene u svim drugim krajevima Hrvatske i u inozemstvu
- sve što je objavljeno o Novoj Gradiški i pripadajućim dijelovima Brodsko-posavske županije bez obzira na mjesto objavljivanja te o poznatim Novogradišćankama i Novogradišćanima.

2. Nabava knjižnične građe

Građa koja se nabavlja:

- * knjige (lijepa književnost za djecu, mlade i odrasle, uključujući lektiru za osnovne i srednje škole, edukativne i zabavne slikovnice, popularno-stručni i znanstveni naslovi, referentna građa i priručnici)
- * strip
- * periodika (novine i časopisi)
- * e-knjige
- * građa lagana za čitanje
- * DAISY knjige-digitalne audio knjige
- * audiovizualna građa (CD, DVD i dr.)
- * elektronički izvori u fizičkom obliku (CD-ROM i dr.)
- * pristup on-line bazama podataka
- * digitalizirani sadržaji zavičajne i baštinske tematike iz različitih područja
- * atlasi, zemljopisne karte, planovi i vodiči, katalozi
- * razglednice, fotografije, grafičke mape
- * igračke i društvene igre.

2.1. Jezici

Knjižnica nabavlja građu na hrvatskom jeziku kao i na stranim jezicima, za koje postoji ili se predviđa interes korisnika.

2.2. Načini nabave knjižnične građe:

- kupnja
- otkup Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske
- dar
- vlastita izdanja
- zamjena (naknada za izgubljene primjerke).

2.3. Temelji za kupnju knjižnične građe:

- pregled oglednih primjeraka građe i putem
- odabir iz tiskanih i elektroničkih katalogskih ponuda
- prijedlozi korisnika (deziderata)
- praćenje nakladničke ponude putem objava u tisku i na internetu

Knjižnica neće primati darovanu građu koja ne zadovoljava kriterije kupljene građe. Za darovanu građu Knjižnica će zadržati pravo odlučivanja o primanju i samostalnom raspoređivanju građe u Knjižnici što je detaljno navedeno u *Smjernicama za postupanje s darovanom knjižničnom građom u Gradskoj knjižnici Nova Gradiška (2022.)*.

2.4. Kriteriji za nabavu knjižnične građe:

Osnovni kriteriji u nabavi knjižnične građe su:

- * kriterij vrijednosti (obilježja samih djela)
- * kriterij potražnje (prema potrebama korisnika)

Specifični kriteriji:

- * ugled autora i nakladnika
- * interes korisnika
- * prikladnost formata za korištenje u knjižnici

- * prikladnost predmeta, stila, jezika i razine čitanja za ciljane korisnike
- * jasnoća, točnost i logičnost predstavljanja
- * stupanj novosti informacija
- * način obrade teme
- * kvaliteta prijevoda
- * fizičke i tehničke karakteristike (uvez, kvaliteta papira, dimenzije i sl.)
- * opremljenost djela bibliografskim podacima, kazalima i predgovorima
- * relevantnost za korisnike zajednice
- * veze s postojećim zbirkama
- * pozornost i ocjene kritičara, recenzenata i javnosti
- * financije (cijena pojedinog primjerka i raspoložive mogućnosti) učestalost korištenja zbirke
- * relevantnost prema nastavnom i drugim obrazovnim programima.

3. Vrednovanje knjižničnog fonda

Knjižnične se zbirke neprestano procjenjuju i vrednuju u skladu sa zadaćama Knjižnice i potrebama korisnika. Vrednovanje knjižničnog fonda važan je dio nabavne politike Knjižnice. Njime se nastoji poboljšati nabava i ispraviti nedostatke postojećih zbirki.

Metode vrednovanja uspješnosti izgradnje zbirke:

- * usporedba statističkih podataka nabave u određenom vremenskom razdoblju sa Standardima za narodne knjižnice
- * usporedba prinovljenih knjiga s listama uspješnica, nakladničkim katalozima, katalozima drugih knjižnica sličnoga tipa
- * analiziranje odnosa utrošenih sredstava i količine nabavljene građe
- * analiza ispunjenih i neispunjenih zahtjeva korisnika.

4. Izlučivanje i otpis knjižnične građe

Knjižnica redovito pročišćuje svoj fond, izlučuje građu i otpisuje po kriteriju zastarjelosti, dotrajalosti i uništenosti prema Pravilniku o reviziji i otpisu knjižnične građe (NN 21/02.).

5. Pristup građi

Sva knjižnična građa načelno je dostupna svim korisnicima. Građa iz spremišta dostavlja se na zahtjev. Osoblje Knjižnice osigurava pomoć korisnicima pri izboru i traženju potrebne građe. Knjižnica sudjeluje u međuknjižničnoj posudbi kako bi osigurala građu koja fizički nije dostupna u samoj Knjižnici. Pristupom internetu osigurava se dostupnost elektroničkih izvora te se omogućuje pristup određenim online bazama podataka.

6. Zaključne napomene

Ovim se smjernicama potvrđuje da Knjižnica nabavlja građu iz svih područja, bez obzira na vjersku, političku, spolnu ili drugu tematiku. Smjernice nabavne politike preispituju se i prema potrebi ažuriraju budući da se postavke na kojima se temelje s vremenom mijenjaju.

V.d. ravnateljice:

Ernestina Straga-Šašić, struč.spec. admin.publ.

Ernestina Straga-Šašić

